Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)

της 20ής Δεκεμβρίου 2017*

«Προδικαστική παραπομπή – Κοινή οργάνωση των αγορών γεωργικών προϊόντων – Προστασία των προστατευόμενων ονομασιών προέλευσης (ΠΟΠ) – Κανονισμός (ΕΚ) 1234/2007 – Άρθρο 118ιγ, παράγραφος 2, στοιχείο α′, σημείο ii, στοιχεία β′ και γ′ – Κανονισμός (ΕΕ) 1308/2013 – Άρθρο 103, παράγραφος 2, στοιχείο α′, σημείο ii, στοιχεία β′ και γ′ – Πεδίο εφαρμογής – Εκμετάλλευση της φήμης μιας ΠΟΠ – Κατάχρηση, απομίμηση ή επίκληση μιας ΠΟΠ – Ψευδής ή παραπλανητική ένδειξη – ΠΟΠ "Champagne" η οποία χρησιμοποιείται στην ονομασία τροφίμου – Ονομασία "Champagner Sorbet" – Τρόφιμο που περιέχει σαμπάνια ως συστατικό – Συστατικό που προσδίδει στο τρόφιμο ένα ουσιώδες χαρακτηριστικό»

Στην υπόθεση C-393/16,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Bundesgerichtshof (Ανώτατο Ομοσπονδιακό Δικαστήριο, Γερμανία) με απόφαση της 2ας Ιουνίου 2016, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 14 Ιουλίου 2016, στο πλαίσιο της δίκης

Comité Interprofessionnel du Vin de Champagne

κατά

Aldi Süd Dienstleistungs-GmbH & Co. OHG, εκπροσωπούμενης από την Aldi Süd Dienstleistungs-GmbH, πρώην Aldi Einkauf GmbH & Co. OHG Süd,

παρισταμένης της:

Galana NV,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους M. Ilešič, πρόεδρο τμήματος, A. Rosas, C. Toader, A. Prechal και E. Jarašiūnas (εισηγητή), δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Campos Sánchez-Bordona

γραμματέας: K. Malacek, διοικητικός υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 18ης Μαΐου 2017,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

– η Comité Interprofessionnel du Vin de Champagne, εκπροσωπούμενη από τη C. Onken, Rechtsanwältin,

– η Galana NV, εκπροσωπούμενη από τους H. Hartwig και A. von Mühlendahl, Rechtsanwälte,

– η Γαλλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους D. Colas και S. Horrenberger, καθώς και από την E. de Moustier,

– η Πορτογαλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους L. Inez Fernandes και M. Figueiredo, καθώς και από την A. Gameiro,

– η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τις B. Eggers και I. Galindo Martín, καθώς και από τον I. Naglis,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 20ής Ιουλίου 2017,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 118ιγ, παράγραφος 2, στοιχείο α′, σημείο ii, στοιχεία β′ και γ′, του κανονισμού (ΕΚ) 1234/2007 του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 2007, για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των γεωργικών αγορών και ειδικών διατάξεων για ορισμένα γεωργικά προϊόντα («Ενιαίος κανονισμός ΚΟΑ») (ΕΕ 2007, L 299, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΚ) 491/2009 του Συμβουλίου, της 25ης Μαΐου 2009 (ΕΕ 2009, L 154, σ. 1) (στο εξής: κανονισμός 1234/2007), και του άρθρου 103, παράγραφος 2, στοιχείο α′, σημείο ii, στοιχεία β′ και γ′, του κανονισμού (ΕΕ) 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των αγορών γεωργικών προϊόντων και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) 922/72, (ΕΟΚ) 234/79, (ΕΚ) 1037/2001 και (ΕΚ) 1234/2007 του Συμβουλίου (ΕΕ 2013, L 347, σ. 671).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της Comité interprofessionnel du Vin de Champagne (στο εξής: CIVC) και της Aldi Süd Dienstleistungs-GmbH & Co. OHG, πρώην Aldi Einkauf GmbH & Co. OHG Süd (στο εξής: Aldi), σχετικά με τη χρήση της προστατευόμενης ονομασίας προέλευσης (ΠΟΠ) «Champagne» στην ονομασία κατεψυγμένου προϊόντος το οποίο διανέμει η Aldi.

Το νομικό πλαίσιο

Οι κανονισμοί 1234/2007 και 1308/2013

3 Στην αίτηση προδικαστικής αποφάσεως, το αιτούν δικαστήριο αναφέρεται τόσο στον κανονισμό 1234/2007, ο οποίος ίσχυε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της διαφοράς της κύριας δίκης, όσο και στον κανονισμό 1308/2013, ο οποίος τον αντικατέστησε από 1ης Ιανουαρίου 2014, επισημαίνοντας ότι η ερμηνεία του κανονισμού 1308/2013 του είναι απαραίτητη καθόσον η αίτηση παύσεως της χρήσεως της ΠΟΠ «Champagne», που αποτελεί αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης, αφορά το μέλλον, οπότε θα πρέπει να αποφανθεί επί της αιτήσεως αυτής και βάσει των διατάξεων που θα ισχύουν κατά την ημερομηνία κατά την οποία θα εκδώσει την απόφασή του.

4 Το άρθρο 118β του κανονισμού 1234/2007, που έφερε τον τίτλο «Ορισμοί», προέβλεπε στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Για τους σκοπούς του παρόντος υποτμήματος νοούνται ως:

α) "ονομασία προέλευσης", η ονομασία μιας περιοχής, μιας συγκεκριμένης τοποθεσίας ή, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, μιας χώρας, η οποία χρησιμοποιείται για να περιγράψει προϊόν που αναφέρεται στο άρθρο 118α παράγραφος 1:
   i) η ποιότητα και τα χαρακτηριστικά του οφείλονται κυρίως ή αποκλειστικά στο ιδιαίτερο γεωγραφικό περιβάλλον που συμπεριλαμβάνει τους φυσικούς και ανθρώπινους παράγοντες·
   ii) τα σταφύλια από τα οποία παράγεται προέρχονται αποκλειστικά από τη γεωγραφική αυτή ζώνη·
   iii) η παραγωγή του πραγματοποιείται στη συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή και
   iv) προέρχεται αποκλειστικά από ποικιλίες αμπέλου που ανήκουν στο είδος Vitis vinifera·

[…]».

5 Το άρθρο 118ια, παράγραφος 1, του ως άνω κανονισμού όριζε τα εξής:

«Οι ονομασίες που έχουν καταστεί κοινές δεν προστατεύονται ως ονομασίες προέλευσης ή γεωγραφικές ενδείξεις.

[…]»

6 Το άρθρο 118ιγ του εν λόγω κανονισμού, που έφερε τον τίτλο «Προστασία», όριζε τα εξής:

«1. Οι [ΠΟΠ] και οι προστατευόμενες γεωγραφικές ενδείξεις δύνανται να χρησιμοποιούνται από οποιονδήποτε επιχειρηματία διαθέτει στην αγορά οίνο ο οποίος παράγεται σύμφωνα με την αντίστοιχη προδιαγραφή του προϊόντος.

2. Οι [ΠΟΠ], οι προστατευόμενες γεωγραφικές ενδείξεις καθώς και οι οίνοι για τους οποίους χρησιμοποιούνται οι εν λόγω προστατευόμενες ονομασίες σύμφωνα με την προδιαγραφή του προϊόντος προστατεύονται από:

α) κάθε άμεση ή έμμεση εμπορική χρήση προστατευόμενης ονομασίας:
   i) από συγκρίσιμα προϊόντα που δεν πληρούν την προδιαγραφή προϊόντος της προστατευόμενης ονομασίας, ή
   ii) στο βαθμό που η χρήση αυτή εκμεταλλεύεται τη φήμη της ονομασίας προέλευσης ή της γεωγραφικής ένδειξης,

β) κάθε κατάχρηση, απομίμηση ή επίκληση, έστω και αν αναφέρεται η πραγματική καταγωγή του προϊόντος ή της υπηρεσίας ή εάν η προστατευόμενη ονομασία είναι μεταφρασμένη ή συνοδεύεται από εκφράσεις όπως "στυλ", "τύπος", "μέθοδος", "όπως παράγεται στ.", "απομίμηση", "γεύση", "είδος" ή άλλες ανάλογες·

γ) κάθε άλλη ψευδή ή παραπλανητική ένδειξη σχετική με την προέλευση, την καταγωγή, τον χαρακτήρα ή τις βασικές ιδιότητες του προϊόντος στην εξωτερική ή εσωτερική συσκευασία, το διαφημιστικό υλικό ή τα έγγραφα που αφορούν τον σχετικό οίνο και τη συσκευασία του προϊόντος στα εμπορευματοκιβώτια που ενδέχεται να δημιουργήσουν εσφαλμένες εντυπώσεις όσον αφορά την καταγωγή του·

δ) κάθε άλλη πρακτική ικανή να παραπλανήσει τον καταναλωτή όσον αφορά την πραγματική καταγωγή του προϊόντος.

3. Οι [ΠΟΠ] ή οι προστατευόμενες γεωγραφικές ενδείξεις δεν καθίστανται κοινές στην Κοινότητα κατά την έννοια του άρθρου 118ια παράγραφος 1.

4. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να εμποδίσουν τις παράνομες χρήσεις των [ΠΟΠ] και των προστατευόμενων γεωγραφικών ενδείξεων όπως αναφέρεται στην παράγραφο 2.»

7 Οι αιτιολογικές σκέψεις 92 και 97 του κανονισμού 1308/2013 επαναλαμβάνουν κατ' ουσίαν το περιεχόμενο των αιτιολογικών σκέψεων 27 και 32 του κανονισμού (ΕΚ) 479/2008 του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2008, για την κοινή οργάνωση της αμπελοοινικής αγοράς, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) 1493/1999, (ΕΚ) 1782/2003, (ΕΚ) 1290/2005, (ΕΚ) 3/2008 και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) 2392/86 και (ΕΚ) 1493/1999 (ΕΕ 2008, L 148, σ. 1), του οποίου οι διατάξεις σχετικά με την προστασία των ΠΟΠ και των προστατευόμενων γεωγραφικών ενδείξεων (στο εξής: ΠΓΕ) ενσωματώθηκαν στον κανονισμό 1234/2007 διά του κανονισμού 491/2009. Οι ως άνω αιτιολογικές σκέψεις έχουν ως εξής:

«(92) Η έννοια των οίνων ποιότητας στην Ένωση βασίζεται, μεταξύ άλλων, στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που οφείλονται στη γεωγραφική προέλευση του οίνου. Οι οίνοι αυτοί ταυτοποιούνται προς όφελος των καταναλωτών με τις [ΠΟΠ] και τις [ΠΓΕ]. Προκειμένου να υπάρξει ένα διαφανές και πιο εμπεριστατωμένο πλαίσιο για την υποστήριξη των ισχυρισμένων όσον αφορά την ποιότητα των σχετικών προϊόντων, θα πρέπει να θεσπιστεί σύστημα στο οποίο οι αιτήσεις για τις ονομασίες προέλευσης ή τις γεωγραφικές ενδείξεις θα εξετάζονται σύμφωνα με την προσέγγιση που ακολουθείται στο πλαίσιο της ενωσιακής οριζόντιας πολιτικής για την ποιότητα των τροφίμων πλην του οίνου και των αλκοολούχων ποτών, η οποία ορίζεται στον κανονισμό (ΕΕ) 1151/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου [της 21ης Νοεμβρίου 2012, για τα συστήματα ποιότητας των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων (ΕΕ 2012, L 343, σ. 1)].

[…]

(97) Οι καταχωριζόμενες ονομασίες προέλευσης και γεωγραφικές ενδείξεις θα πρέπει να προστατεύονται από χρήσεις που εκμεταλλεύονται τη φήμη των συμμορφουμένων προϊόντων. Για την προαγωγή του θεμιτού ανταγωνισμού και προς αποφυγή παραπλάνησης των καταναλωτών, η προστασία αυτή θα πρέπει επίσης να επεκταθεί σε προϊόντα και τις υπηρεσίες που δεν καλύπτονται από τον παρόντα κανονισμό, συμπεριλαμβανομένων όσων δεν περιλαμβάνονται στο παράρτημα Ι των Συνθηκών.»

8 Το άρθρο 101, παράγραφος 1, και το άρθρο 103 του κανονισμού 1308/2013 έχουν διατύπωση αντίστοιχη προς εκείνη του άρθρου 118ια, παράγραφος 1, και του άρθρου 118ιγ του κανονισμού 1234/2007.

Οι λοιπές διατάξεις του δικαίου της Ένωσης

9 Η οδηγία 2000/13/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαρτίου 2000, για προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με την επισήμανση, την παρουσίαση και τη διαφήμιση των τροφίμων (ΕΕ 2000, L 109, σ. 29), που ίσχυε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της διαφοράς της κύριας δίκης, όριζε στο άρθρο 3, παράγραφος 1, τα εξής:

«Η επισήμανση των τροφίμων περιλαμβάνει, σύμφωνα με τους όρους και υπό την επιφύλαξη των παρεκκλίσεων που προβλέπονται στα άρθρα 4 έως 17, τις ακόλουθες υποχρεωτικές ενδείξεις:

1) την ονομασία πωλήσεως·

2) τον κατάλογο των συστατικών·

3) την ποσότητα ορισμένων συστατικών ή κατηγοριών συστατικών σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7·

[…]».

10 Το άρθρο 5, παράγραφος 1, της ως άνω οδηγίας όριζε τα εξής:

«Η ονομασία πώλησης ενός τροφίμου είναι η ονομασία που προβλέπεται από τις κοινοτικές διατάξεις για το τρόφιμο αυτό.

α) Ελλείψει κοινοτικών διατάξεων, η ονομασία πώλησης είναι η ονομασία που προβλέπεται από τις νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις που ισχύουν στο κράτος μέλος στο οποίο πραγματοποιείται η πώληση στον τελικό καταναλωτή ή στις μονάδες ομαδικής εστίασης.

Ελλείψει αυτών, η ονομασία πώλησης συνίσταται στην καθιερωμένη ονομασία που χρησιμοποιείται στο κράτος μέλος στο οποίο πραγματοποιείται η πώληση στον τελικό καταναλωτή ή στις μονάδες ομαδικής εστίασης ή σε μία περιγραφή του τροφίμου και, εφόσον είναι αναγκαίο, της χρήσης του, διατυπωμένης με επαρκή ακρίβεια ώστε να μπορεί ο αγοραστής να αντιλαμβάνεται την πραγματική φύση του προϊόντος και να το διακρίνει από άλλα με τα οποία θα ήταν δυνατόν να το συγχέει.

[…]»

11 Το άρθρο 6, παράγραφος 5, της εν λόγω οδηγίας είχε ως εξής:

«Ο κατάλογος των συστατικών συνίσταται στην παράθεση όλων των συστατικών του τροφίμου, κατά σειρά ελαττούμενης περιεκτικότητος ως προς το βάρος κατά τη στιγμή της χρησιμοποιήσεώς τους στην παρασκευή του τροφίμου. Του καταλόγου προηγείται κατάλληλη ένδειξη που περιλαμβάνει τη λέξη “συστατικά”.

[…]»

12 Το άρθρο 7, παράγραφοι 1 και 5, της ίδιας οδηγίας προέβλεπε τα εξής:

«1. Η ένδειξη της ποσότητας ενός συστατικού ή μιας κατηγορίας συστατικών που χρησιμοποιήθηκε στην παραγωγή ή παρασκευή ενός τροφίμου αναγράφεται σύμφωνα με το παρόν άρθρο.

[…]

5. Η ένδειξη που αναφέρεται στην παράγραφο 1 περιλαμβάνεται είτε στην ονομασία πώλησης του τροφίμου [είτε] ακριβώς δίπλα στην ονομασία αυτή είτε στον κατάλογο των συστατικών σε συνδυασμό με το σχετικό συστατικό ή τη σχετική κατηγορία συστατικών.»

13 Η οδηγία 2000/13 καταργήθηκε, από τις 13 Δεκεμβρίου 2014, από τον κανονισμό (ΕΕ) 1169/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2011, σχετικά με την παροχή πληροφοριών για τα τρόφιμα στους καταναλωτές, την τροποποίηση των κανονισμών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΚ) 1924/2006 και (ΕΚ) 1925/2006 και την κατάργηση της οδηγίας 87/250/ΕΟΚ της Επιτροπής, της οδηγίας 90/496/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της οδηγίας 1999/10/ΕΚ της

Επιτροπής, της οδηγίας 2000/13, των οδηγιών της Επιτροπής 2002/67/ΕΚ και 2008/5/ΕΚ και του κανονισμού (ΕΚ) 608/2004 της Επιτροπής (ΕΕ 2011, L 304, σ. 18), του οποίου το άρθρο 9, που φέρει τον τίτλο «Κατάλογος υποχρεωτικών ενδείξεων», προβλέπει τα εξής:

«1. Σύμφωνα με τα άρθρα 10 έως 35 και με την επιφύλαξη των εξαιρέσεων που προβλέπονται στο παρόν κεφάλαιο, είναι υποχρεωτική η αναγραφή των ακόλουθων ενδείξεων:

α) η ονομασία του τροφίμου·

β) ο κατάλογος των συστατικών·

[…]».

14 Το άρθρο 17 του ως άνω κανονισμού, που φέρει τον τίτλο «Ονομασία του τροφίμου», έχει ως εξής:

«1. Η ονομασία του τροφίμου είναι η νόμιμη ονομασία του. Αν δεν υπάρχει τέτοια ονομασία, η ονομασία του τροφίμου είναι η συνήθης ονομασία του ή, αν δεν υπάρχει συνήθης ονομασία ή αν η συνήθης ονομασία δεν χρησιμοποιείται, παρέχεται περιγραφική ονομασία του τροφίμου.

[…]»

15 Το άρθρο 18 του εν λόγω κανονισμού, που φέρει τον τίτλο «Κατάλογος των συστατικών», ορίζει τα εξής:

«1. Του καταλόγου των συστατικών προηγείται κατάλληλος τίτλος ή ένδειξη που συνίσταται στη λέξη “συστατικά” ή περιέχει τη λέξη αυτή. Ο εν λόγω κατάλογος περιλαμβάνει όλα τα συστατικά του τροφίμου, κατά φθίνουσα σειρά περιεκτικότητας ως προς το βάρος, όπως καταγράφηκαν κατά τη στιγμή της χρησιμοποίησής τους στην παρασκευή του τροφίμου.

2. Τα συστατικά αναφέρονται με το ειδικό τους όνομα, εφόσον έχουν, σύμφωνα με τους κανόνες που προβλέπονται στο άρθρο 17 και στο παράρτημα VI.

[…]»

16 Το άρθρο 22 του ίδιου κανονισμού, που φέρει τον τίτλο «Ποσοτική αναγραφή των συστατικών», διευκρινίζει τα εξής:

«1. Η αναγραφή της ποσότητας ενός συστατικού ή κατηγορίας συστατικών που χρησιμοποιούνται στην παρασκευή ή επεξεργασία ενός τροφίμου απαιτείται όταν το εν λόγω συστατικό ή κατηγορία συστατικών:

α) εμφανίζεται στην ονομασία του τροφίμου ή ο καταναλωτής το συνδέει, συνήθως, με την ονομασία αυτή·

β) διακρίνεται σαφώς στην επισήμανση, με λέξεις, εικόνες ή γραφική απεικόνιση· ή

γ) έχει ουσιαστική σημασία για τον χαρακτηρισμό ενός τροφίμου και για τη διάκρισή του από προϊόντα με τα οποία είναι δυνατόν να συγχέεται λόγω της ονομασίας ή της εμφάνισής του.

[…]»

17 Ο κανονισμός (ΕΚ) 110/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Ιανουαρίου 2008, σχετικά με τον ορισμό, την περιγραφή, την παρουσίαση, την επισήμανση και την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων των αλκοολούχων ποτών και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) 1576/89 του Συμβουλίου (ΕΕ 2008, L 39, σ. 16), ορίζει, στο άρθρο 10 που φέρει τον τίτλο «Ειδικοί κανόνες για τη χρήση των επωνυμιών πώλησης και των γεωγραφικών ενδείξεων», τα εξής:

«1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων της οδηγίας 2000/13/ΕΚ, απαγορεύεται η χρήση όρου εκ των περιλαμβανομένων στις κατηγορίες 1 έως 46 του παραρτήματος ΙΙ ή γεωγραφικής ένδειξης εκ των καταχωρισμένων στο παράρτημα ΙΙΙ σε σύνθετο όρο ή η μνεία των εν λόγω όρων στην παρουσίαση τροφίμου, εκτός εάν η αλκοόλη προέρχεται αποκλειστικά από το αναφερόμενο αλκοολούχο ποτό.

[…]»

18 Το άρθρο 16, στοιχείο α′, προστατεύει τις γεωγραφικές ενδείξεις που έχουν καταχωριστεί στο παράρτημα ΙΙΙ του κανονισμού αυτού με διατύπωση αντίστοιχη προς εκείνη του άρθρου 118ιγ, παράγραφος 2, στοιχείο α′, του κανονισμού 1234/2007 και του άρθρου 103, παράγραφος 2, στοιχείο α′, του κανονισμού 1308/2013.

19 Ο κανονισμός (ΕΕ) 1151/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Νοεμβρίου 2012, για τα συστήματα ποιότητας των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων (ΕΕ 2012, L 343, σ. 1), ορίζει στην αιτιολογική σκέψη 32 τα εξής:

«Η προστασία των ονομασιών προέλευσης και των γεωγραφικών ενδείξεων θα πρέπει να επεκταθεί στην αθέμιτη χρήση, την απομίμηση και την επίκληση των καταχωρισμένων ονομασιών σε εμπορεύματα καθώς και σε υπηρεσίες προκειμένου να εξασφαλισθεί υψηλό επίπεδο προστασίας και να ευθυγραμμισθεί η προστασία με αυτήν που ισχύει για τον αμπελοοινικό τομέα. Όταν [ΠΟΠ] ή [ΠΓΕ] χρησιμοποιούνται ως συστατικά, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο “Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την επισήμανση των τροφίμων στα οποία χρησιμοποιούνται προϊόντα με προστατευόμενες ονομασίες προέλευσης (ΠΟΠ) και προστατευόμενες γεωγραφικές ενδείξεις (ΠΓΕ) ως συστατικά”.»

20 Το άρθρο 13 του ως άνω κανονισμού, που φέρει τον τίτλο «Προστασία», προβλέπει τα εξής:

«1. Οι καταχωρισμένες ονομασίες προστατεύονται από:

α) κάθε άμεση ή έμμεση εμπορική χρήση καταχωρισμένης ονομασίας για προϊόντα που δεν καλύπτονται από την καταχώριση, εφόσον τα προϊόντα αυτά είναι συγκρίσιμα με τα προϊόντα που έχουν καταχωρισθεί με την ονομασία αυτή ή εφόσον η χρήση αυτή αποτελεί εκμετάλλευση της φήμης της προστατευόμενης ονομασίας, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων στις οποίες τα προϊόντα αυτά χρησιμοποιούνται ως συστατικό·

[…]».

21 Οι κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την επισήμανση των τροφίμων στα οποία χρησιμοποιούνται ως συστατικά προϊόντα με προστατευόμενες ονομασίες προέλευσης (ΠΟΠ) ή προστατευόμενες γεωγραφικές ενδείξεις (ΠΓΕ) (ΕΕ 2010, C 341, σ. 3, στο εξής: κατευθυντήριες γραμμές), επισημαίνουν τα εξής:

«2.1. Συστάσεις σχετικά με τη χρήση της καταχωρισμένης ονομασίας

1. Κατά την Επιτροπή, μια καταχωρισμένη ως ΠΟΠ ή ΠΓΕ ονομασία μπορεί νομίμως να αναγράφεται στον κατάλογο των συστατικών ενός τροφίμου.

2. Επιπροσθέτως, η Επιτροπή θεωρεί ότι μια καταχωρισμένη ως ΠΟΠ ή ΠΓΕ ονομασία επιτρέπεται να αναγράφεται εντός ή πλησίον της ονομασίας πώλησης ενός τροφίμου το οποίο περιέχει προϊόντα με καταχωρισμένη ονομασία, καθώς και στην επισήμανση, την παρουσίαση και τη διαφήμιση αυτού του τροφίμου, εφόσον πληρούνται οι ακόλουθοι όροι.

   – Κατ' αρχάς, θα πρέπει το εν λόγω τρόφιμο να μην περιέχει κανένα άλλο "συγκρίσιμο συστατικό", δηλαδή κανένα άλλο συστατικό το οποίο μπορεί να υποκαταστήσει, πλήρως ή εν μέρει, το συστατικό που φέρει την ΠΟΠ ή την ΠΓΕ. Για παράδειγμα, όσον αφορά την έννοια "συγκρίσιμο συστατικό", και χωρίς να πρόκειται για πλήρη κατάλογο, η Επιτροπή εκτιμά ότι ένα τυρί με διάστικτη μάζα (κοινώς: "μπλε τυρί") αποτελεί τυρί συγκρίσιμο με το "Roquefort".

   – Επιπλέον, το συστατικό αυτό θα πρέπει να χρησιμοποιείται σε επαρκή ποσότητα ώστε να προσδίδει ένα ουσιώδες χαρακτηριστικό στο αντίστοιχο τρόφιμο. Η Επιτροπή ωστόσο, λαμβάνοντας υπόψη την ανομοιογένεια των πιθανών περιπτώσεων, δεν μπορεί να προτείνει ένα ελάχιστο ποσοστό το οποίο θα έχει ενιαία εφαρμογή. Πράγματι, για παράδειγμα, η ενσωμάτωση ελάχιστης ποσότητας καρυκεύματος που φέρει ΠΟΠ ή ΠΓΕ σε τρόφιμο θα μπορούσε, αναλόγως της περίπτωσης, να επαρκεί για να προσδώσει ένα ουσιώδες χαρακτηριστικό στο εν λόγω τρόφιμο. Αντιθέτως, η ενσωμάτωση μιας ελάχιστης ποσότητας κρέατος που φέρει ΠΟΠ ή ΠΓΕ σε τρόφιμο δεν θα προσέδιδε, κατ' αρχήν, κάποιο ουσιώδες χαρακτηριστικό στο τρόφιμο.

   – Τέλος, το ποσοστό ενσωμάτωσης ενός συστατικού που φέρει ΠΟΠ ή ΠΓΕ θα έπρεπε, ιδανικά, να αναφέρεται εντός της ονομασίας πώλησης του οικείου τροφίμου ή δίπλα σε αυτή ή, τουλάχιστον, να περιλαμβάνεται στον κατάλογο των συστατικών, σε άμεση σχέση με το σχετικό συστατικό.

[…]»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

22 Από τα τέλη του 2012, η Aldi, εταιρία που δραστηριοποιείται ιδίως στη διανομή τροφίμων, προσέφερε προς πώληση κατεψυγμένο προϊόν το οποίο παρασκευάζεται από την Galana NV, παρεμβαίνουσα στην κύρια δίκη υπέρ της Aldi· το προϊόν αυτό, που διανέμεται υπό την ονομασία «Champagner Sorbet», περιέχει ως συστατικό σαμπάνια σε ποσοστό 12 %.

23 Εκτιμώντας ότι η διανομή του προϊόντος υπό την ονομασία αυτή συνιστά προσβολή της ΠΟΠ «Champagne», η CIVC, ένωση των παραγωγών σαμπάνιας, άσκησε αγωγή ενώπιον του Landgericht München I (πρωτοδικείου Μονάχου Ι, Γερμανία) με την οποία ζητούσε, βάσει του άρθρου 118ιγ του κανονισμού 1234/2007 και του άρθρου 103 του κανονισμού 1308/2013, να υποχρεωθεί η Aldi να παύσει τη χρήση της εν λόγω ονομασίας όσον αφορά τη διάθεση στην αγορά των κατεψυγμένων προϊόντων. Η απόφαση του ως άνω δικαστηρίου, που δέχθηκε την αγωγή, εξαφανίστηκε με απόφαση του Oberlandesgericht München (εφετείου Μονάχου, Γερμανία) με την οποία η αγωγή απορρίφθηκε.

24 Το δευτεροβάθμιο δικαστήριο έκρινε ιδίως ότι δεν συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις για την άσκηση αγωγής βάσει του άρθρου 103, παράγραφος 2, στοιχείο α′, σημείο ii, στοιχεία β′ και γ′, του κανονισμού 1308/2013, εφόσον εν προκειμένω δεν πληρούνταν η προϋπόθεση της αθέμιτης χρήσεως της ΠΟΠ, ότι η Aldi είχε θεμιτό συμφέρον να χρησιμοποιεί την ονομασία «Champagner Sorbet» για να δηλώσει ένα διατροφικό προϊόν το οποίο είναι γνωστό στο κοινό με την ονομασία αυτή και του οποίου βασικό συστατικό αποτελεί η σαμπάνια και ότι δεν υφίστατο παραπλανητική ένδειξη.

25 Η CIVC άσκησε επομένως αναίρεση ενώπιον του Bundesgerichtshof (Ανωτάτου Ομοσπονδιακού Δικαστηρίου, Γερμανία), το οποίο εκθέτει, πρώτον, ότι τείνει προς την άποψη ότι η χρήση από την Aldi της ονομασίας «Champagner Sorbet» εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 118ιγ, παράγραφος 2, στοιχείο α′, σημείο ii, του κανονισμού 1234/2007 και του άρθρου 103, παράγραφος 2, στοιχείο α′, σημείο ii, του κανονισμού 1308/2013, εφόσον η Aldi χρησιμοποιεί την ονομασία αυτή για κατεψυγμένο επιδόρπιο και επομένως για προϊόν το οποίο δεν πληροί την προδιαγραφή προϊόντος των οίνων που φέρουν την ΠΟΠ «Champagne», προβαίνει δε σε εμπορική χρήση της ΠΟΠ αυτής.

26 Δεύτερον, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι η ονομασία «Champagner Sorbet» είναι ικανή να προκαλέσει εξ αντανακλάσεως σύνδεση του προϊόντος το οποίο διανέμει η Aldi με τη φήμη της ΠΟΠ «Champagne». Διερωτάται όμως μήπως η χρήση ΠΟΠ συνιστά εκμετάλλευση της φήμης της, κατά την έννοια των προπαρατεθεισών διατάξεων, στην περίπτωση που η ονομασία του τροφίμου ανταποκρίνεται στον συνήθη τρόπο κατονομασίας του τροφίμου αυτού από το οικείο κοινό, το δε συστατικό έχει προστεθεί σε ποσότητα επαρκή ώστε να προσδίδει στο τρόφιμο αυτό ένα ουσιώδες χαρακτηριστικό. Όπως και το δευτεροβάθμιο δικαστήριο, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι, εφόσον υπάρχει θεμιτό συμφέρον για τη χρήση ΠΟΠ, δεν συντρέχει περίπτωση εκμετάλλευσης της φήμης της ΠΟΠ αυτής.

27 Τρίτον, εκτιμώντας ότι η αγωγή της CIVC θα μπορούσε να στηριχθεί στο άρθρο 118ιγ, παράγραφος 2, στοιχείο β′, του κανονισμού 1234/2007 και στο άρθρο 103, παράγραφος 2, στοιχείο β′, του κανονισμού 1308/2013, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται μήπως η χρήση ΠΟΠ υπό περιστάσεις όπως αυτές της υποθέσεως της κύριας δίκης συνιστά παράνομη κατά την έννοια των διατάξεων αυτών κατάχρηση, απομίμηση ή επίκληση. Συναφώς, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι οι διατάξεις αυτές απαιτούν να είναι παράνομη η διαφιλονικούμενη χρήση ΠΟΠ και ότι οι πράξεις χρήσεως που δικαιολογούνται από θεμιτό συμφέρον δεν υπόκεινται κατά συνέπεια στις απαγορεύσεις των διατάξεων αυτών.

28 Τέταρτον, δεδομένου ότι η CIVC υποστήριξε ότι η Aldi χρησιμοποιούσε την ονομασία «Champagner Sorbet» κατά τρόπο παραπλανητικό, κατά την έννοια του άρθρου 118ιγ, παράγραφος 2, στοιχείο γ′, του κανονισμού 1234/2007 και του άρθρου 103, παράγραφος 2, στοιχείο γ′, του κανονισμού 1308/2013, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν το πεδίο εφαρμογής των διατάξεων αυτών καλύπτει μόνο τις παραπλανητικές ενδείξεις που ενδέχεται να δημιουργήσουν στο οικείο κοινό εσφαλμένες εντυπώσεις όσον αφορά τη γεωγραφική προέλευση του προϊόντος ή αν καλύπτει και τις παραπλανητικές ενδείξεις σχετικά με τις βασικές ιδιότητες του προϊόντος.

29 Υπ' αυτές τις συνθήκες, το Bundesgerichtshof (Ανώτατο Ομοσπονδιακό Δικαστήριο) αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Έχουν το άρθρο 118ιγ, παράγραφος 2, στοιχείο α′, σημείο ii, του κανονισμού 1234/2007, καθώς και το άρθρο 103, παράγραφος 2, στοιχείο α′, σημείο ii, του κανονισμού 1308/2013, την έννοια ότι το πεδίο εφαρμογής τους καλύπτει και τις περιπτώσεις κατά τις οποίες η [ΠΟΠ] χρησιμοποιείται ως τμήμα ονομασίας τροφίμου το οποίο δεν ανταποκρίνεται στην προδιαγραφή προϊόντος και στο οποίο έχει προστεθεί συστατικό που ανταποκρίνεται στην προδιαγραφή προϊόντος;

2) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα:

Έχουν το άρθρο 118ιγ, παράγραφος 2, στοιχείο α′, σημείο ii, του κανονισμού 1234/2007, καθώς και το άρθρο 103, παράγραφος 2, στοιχείο α′, σημείο ii, του κανονισμού 1308/2013, την έννοια ότι η χρήση [ΠΟΠ] ως τμήματος ονομασίας τροφίμου το οποίο δεν ανταποκρίνεται στην προδιαγραφή προϊόντος και στο οποίο έχει προστεθεί συστατικό που ανταποκρίνεται στην προδιαγραφή προϊόντος συνιστά εκμετάλλευση της φήμης της ονομασίας προελεύσεως σε περίπτωση που η ονομασία του τροφίμου ανταποκρίνεται στην ονομασία την οποία συνηθίζει το κοινό προς το οποίο απευθύνεται και το συστατικό έχει προστεθεί σε ποσότητα επαρκή ώστε να προσδίδει ένα ουσιώδες χαρακτηριστικό στο προϊόν;

3) Έχουν το άρθρο 118ιγ, παράγραφος 2, στοιχείο β′, του κανονισμού 1234/2007, καθώς και το άρθρο 103, παράγραφος 2, στοιχείο β′, του κανονισμού 1308/2013, την έννοια ότι η χρήση [ΠΟΠ] υπό τις περιγραφόμενες στο δεύτερο προδικαστικό ερώτημα συνθήκες συνιστά κατάχρηση, απομίμηση ή επίκληση;

4) Έχουν το άρθρο 118ιγ, παράγραφος 2, στοιχείο γ′, του κανονισμού 1234/2007, καθώς και το άρθρο 103, παράγραφος 2, στοιχείο γ′, του κανονισμού 1308/2013, την έννοια ότι εφαρμόζονται μόνον σε περίπτωση ψευδών ή παραπλανητικών ενδείξεων που θα μπορούσαν να δημιουργήσουν στο κοινό προς το οποίο απευθύνονται εσφαλμένη εντύπωση σχετικά με τη γεωγραφική προέλευση ορισμένου προϊόντος;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου ερωτήματος

30 Με το πρώτο ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν τα έχοντα αντίστοιχο περιεχόμενο άρθρα 118ιγ, παράγραφος 2, στοιχείο α′, σημείο ii, του κανονισμού 1234/2007 και 103, παράγραφος 2, στοιχείο α′, σημείο ii, του κανονισμού 1308/2013 πρέπει να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι το πεδίο εφαρμογής τους καλύπτει την περίπτωση στην οποία μια ΠΟΠ όπως η «Champagne» χρησιμοποιείται ως τμήμα της ονομασίας υπό την οποία πωλείται τρόφιμο, όπως το «Champagner Sorbet», το οποίο δεν πληροί την προδιαγραφή προϊόντος της ΠΟΠ αυτής αλλά περιέχει συστατικό το οποίο πληροί την εν λόγω προδιαγραφή προϊόντος.

31 Επισημαίνεται, αφενός, ότι το πεδίο εφαρμογής της προστασίας του άρθρου 118ιγ, παράγραφος 2, στοιχείο α′, του κανονισμού 1234/2007 και του άρθρου 103, παράγραφος 2, στοιχείο α′, του κανονισμού 1308/2013 είναι ιδιαιτέρως ευρύ καθόσον οι διατάξεις αυτές αναφέρονται σε κάθε άμεση ή έμμεση εμπορική χρήση ΠΟΠ ή ΠΓΕ και τις προστατεύουν έναντι μιας τέτοιας χρήσεως τόσο από συγκρίσιμα προϊόντα που δεν πληρούν την προδιαγραφή προϊόντος της προστατευόμενης ονομασίας όσο και από μη συγκρίσιμα προϊόντα στον βαθμό που η εν λόγω χρήση εκμεταλλεύεται τη φήμη της ως άνω ΠΟΠ ή ΠΓΕ. Η έκταση της προστασίας αυτής ανταποκρίνεται στον σκοπό ο οποίος επιβεβαιώνεται στην αιτιολογική σκέψη 97 του κανονισμού 1308/2013 και ο οποίος ανάγεται στην προστασία των ΠΟΠ και των ΠΓΕ από χρήσεις που εκμεταλλεύονται τη φήμη των συμμορφουμένων προϊόντων.

32 Αφετέρου, οι διατάξεις του δικαίου της Ένωσης σχετικά με την προστασία των καταχωρισμένων ονομασιών και γεωγραφικών ενδείξεων, οι οποίες εντάσσονται, όπως επιβεβαιώνει η αιτιολογική σκέψη 92 του κανονισμού 1308/2013, στην ενωσιακή οριζόντια πολιτική για την ποιότητα, πρέπει να ερμηνευθούν κατά τρόπο ο οποίος θα επιτρέπει τη συνεπή εφαρμογή τους.

33 Συναφώς, πρώτον, ο κανονισμός 1151/2012, του οποίου η αιτιολογική σκέψη 32 επισημαίνει ότι σκοπεί στο να εξασφαλισθεί υψηλό επίπεδο προστασίας και να ευθυγραμμισθεί η προστασία με αυτήν που ισχύει για τον αμπελοοινικό τομέα, προβλέπει, στο άρθρο 13, παράγραφος 1, στοιχείο α′, για τις ονομασίες που καταχωρίζονται δυνάμει του κανονισμού αυτού, προστασία αντίστοιχη προς εκείνη που προβλέπεται στο άρθρο 118ιγ, παράγραφος 2, στοιχείο α′, του κανονισμού 1234/2007 και στο άρθρο 103, παράγραφος 2, στοιχείο α′, του κανονισμού 1308/2013, διευκρινίζοντας ρητώς ότι η προστασία αυτή ισχύει και για τα προϊόντα τα οποία χρησιμοποιούνται ως συστατικό.

34 Δεύτερον, το Δικαστήριο έκρινε, στην απόφαση της 14ης Ιουλίου 2011, Bureau national interprofessionnel du Cognac (C-4/10 και C-27/10, EU:C:2011:484, σκέψη 55), σχετικά με την ερμηνεία του άρθρου 16, στοιχείο α′, του κανονισμού 110/2008, το γράμμα και ο σκοπός του οποίου είναι αντίστοιχα προς εκείνα του άρθρου 118ιγ, παράγραφος 2, στοιχείο α′, του κανονισμού 1234/2007 και του άρθρου 103, παράγραφος 2, στοιχείο α′, του κανονισμού 1308/2013,

ότι η χρήση σήματος που περιέχει γεωγραφική ένδειξη ή όρο αντίστοιχο προς μια τέτοια ένδειξη και τη μετάφρασή της, για οινοπνευματώδη ποτά που δεν ικανοποιούν τις σχετικές προδιαγραφές, καταρχήν συνιστά άμεση εμπορική χρήση της γεωγραφικής ενδείξεως, κατά την έννοια του ως άνω άρθρου 16, στοιχείο α′, του κανονισμού 110/2008.

35 Βάσει των στοιχείων αυτών, πρέπει να κριθεί ότι το άρθρο 118ιγ, παράγραφος 2, στοιχείο α′, σημείο ii, του κανονισμού 1234/2007 και το άρθρο 103, παράγραφος 2, στοιχείο α′, σημείο ii, του κανονισμού 1308/2013 έχουν εφαρμογή στην περίπτωση της εμπορικής χρήσεως μιας ΠΟΠ όπως η «Champagne» ως τμήματος ονομασίας τροφίμου όπως είναι το «Champagner Sorbet», το οποίο περιέχει συστατικό που πληροί την προδιαγραφή προϊόντος της ΠΟΠ αυτής.

36 Επομένως, στο πρώτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 118ιγ, παράγραφος 2, στοιχείο α′, σημείο ii, του κανονισμού 1234/2007 και το άρθρο 103, παράγραφος 2, στοιχείο α′, σημείο ii, του κανονισμού 1308/2013 πρέπει να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι το πεδίο εφαρμογής τους καλύπτει την περίπτωση στην οποία μια ΠΟΠ όπως η «Champagne» χρησιμοποιείται ως τμήμα της ονομασίας υπό την οποία πωλείται τρόφιμο, όπως το «Champagner Sorbet», το οποίο δεν πληροί την προδιαγραφή προϊόντος της ΠΟΠ αυτής αλλά περιέχει συστατικό το οποίο πληροί την εν λόγω προδιαγραφή προϊόντος.

Επί του δευτέρου ερωτήματος

37 Με το δεύτερο ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 118ιγ, παράγραφος 2, στοιχείο α′, σημείο ii, του κανονισμού 1234/2007 και το άρθρο 103, παράγραφος 2, στοιχείο α′, σημείο ii, του κανονισμού 1308/2013 πρέπει να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι η χρήση ΠΟΠ ως τμήματος της ονομασίας υπό την οποία πωλείται τρόφιμο το οποίο δεν πληροί την προδιαγραφή προϊόντος της ΠΟΠ αυτής αλλά περιέχει συστατικό το οποίο πληροί την εν λόγω προδιαγραφή προϊόντος, όπως το «Champagner Sorbet», συνιστά εκμετάλλευση της φήμης μιας ΠΟΠ, κατά την έννοια των διατάξεων αυτών, όταν η ονομασία του τροφίμου ανταποκρίνεται στην ονομασία την οποία συνηθίζει το οικείο κοινό και το συστατικό έχει προστεθεί σε ποσότητα επαρκή ώστε να προσδίδει στο τρόφιμο αυτό ένα ουσιώδες χαρακτηριστικό.

38 Όπως υπενθύμισε το Δικαστήριο στη σκέψη 82 της αποφάσεως της 14ης Σεπτεμβρίου 2017, EUIPO κατά Instituto dos Vinhos do Douro e do Porto (C-56/16 P, EU:C:2017:693), όσον αφορά την προστασία των ΠΟΠ και των ΠΓΕ, ο κανονισμός 1234/2007 συνιστά ένα μέσο της κοινής γεωργικής πολιτικής που αποσκοπεί κυρίως στην παροχή στους καταναλωτές της εγγυήσεως ότι τα γεωργικά προϊόντα που καλύπτονται από γεωγραφική ένδειξη καταχωρισθείσα βάσει του κανονισμού αυτού εμφανίζουν, λόγω της προελεύσεώς τους από συγκεκριμένη γεωγραφική ζώνη, ορισμένα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και, επομένως, παρέχουν εγγύηση ποιότητας που οφείλεται στη γεωγραφική προέλευσή τους, με σκοπό να δοθεί στους παραγωγούς γεωργικών προϊόντων που έχουν καταβάλει πραγματικές προσπάθειες ποιοτικής βελτιώσεως των προϊόντων τους η δυνατότητα, ως αντάλλαγμα, να βελτιώσουν το εισόδημά τους και να αποφευχθεί το ενδεχόμενο να επωφελούνται τρίτοι καταχρηστικά από τη φήμη που δημιουργεί η ποιότητα των προϊόντων αυτών.

39 Εξάλλου, σχετικά με το άρθρο 16, στοιχεία α′ έως δ′, του κανονισμού 110/2008, το Δικαστήριο έκρινε, στη σκέψη 46 της αποφάσεως της 14ης Ιουλίου 2011, Bureau national interprofessionnel du Cognac (C-4/10 και C-27/10, EU:C:2011:484), ότι η διάταξη αυτή αφορά διάφορες περιπτώσεις στις οποίες η διάθεση στο εμπόριο ενός προϊόντος συνοδεύεται από ρητή ή έμμεση αναφορά σε γεωγραφική ένδειξη υπό συνθήκες ικανές είτε να παραπλανήσουν το κοινό είτε, τουλάχιστον, να του δημιουργήσουν συνειρμούς όσον αφορά την καταγωγή του προϊόντος είτε να παράσχουν τη δυνατότητα στον επιχειρηματία να επωφεληθεί ανεπίτρεπτα από τη φήμη της εν λόγω γεωγραφικής ενδείξεως.

40 Εξ αυτού συνάγεται ότι η εκμετάλλευση της φήμης μιας ΠΟΠ, κατά την έννοια του άρθρου 118ιγ, παράγραφος 2, στοιχείο α′, σημείο ii, του κανονισμού 1234/2007 και του άρθρου 103, παράγραφος 2, στοιχείο α′, σημείο ii, του κανονισμού 1308/2013, προϋποθέτει χρήση της ΠΟΠ αυτής με σκοπό την άντληση αδικαιολόγητου οφέλους από τη φήμη της.

41 Εν προκειμένω, όπως επισήμανε το αιτούν δικαστήριο, αποτέλεσμα της χρήσης της ονομασίας «Champagner Sorbet» για σορμπέ το οποίο περιέχει σαμπάνια μπορεί να είναι η εξ αντανακλάσεως σύνδεση του εν λόγω προϊόντος με τη φήμη της ΠΟΠ «Champagne», η οποία παραπέμπει στην ιδέα της ποιότητας και του γοήτρου, και επομένως η άντληση οφέλους από τη φήμη αυτή. Προκειμένου να κριθεί αν η εν λόγω χρήση θίγει την προστασία του άρθρου 118ιγ, παράγραφος 2, στοιχείο α′, σημείο ii, του κανονισμού 1234/2007 ή του άρθρου 103, παράγραφος 2, στοιχείο α′, σημείο ii, του κανονισμού 1308/2013, πρέπει συνεπώς να εξεταστεί αν μια τέτοια χρήση συνιστά συμπεριφορά σκοπούσα στην άντληση αδικαιολόγητου οφέλους από τη φήμη της ΠΟΠ αυτής.

42 Συναφώς, διαπιστώνεται καταρχάς ότι το άρθρο 3, παράγραφος 1, και το άρθρο 5, παράγραφος 1, της οδηγίας 2000/13, η οποία ίσχυε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της διαφοράς της κύριας δίκης, και, όπως επισήμανε το αιτούν δικαστήριο, το άρθρο 9, παράγραφος 1, στοιχείο α′, και το άρθρο 17, παράγραφος 1, του κανονισμού 1169/2011 ουδόλως επιβάλλουν υποχρέωση να περιλαμβάνεται η ΠΟΠ στην ονομασία τροφίμου το οποίο δεν πληροί την προδιαγραφή προϊόντος της ΠΟΠ αυτής αλλά περιέχει συστατικό το οποίο πληροί την εν λόγω προδιαγραφή προϊόντος, στην περίπτωση που η χρήση μιας τέτοιας ονομασίας θα αντέβαινε στην προστασία του άρθρου 118ιγ, παράγραφος 2, στοιχείο α′, σημείο ii, του κανονισμού 1234/2007 ή του άρθρου 103, παράγραφος 2, στοιχείο α′, σημείο ii, του κανονισμού 1308/2013.

43 Εξάλλου, η κατά γράμμα τήρηση των σχετικών με την ονομασία των τροφίμων διατάξεων της οδηγίας 2000/13 και του κανονισμού 1169/2011, καθώς και των σχετικών με τα συστατικά διατάξεών τους, και ιδίως των διατάξεων του άρθρου 6, παράγραφος 5, και του άρθρου 7, παράγραφοι 1 και 5, της οδηγίας 2000/13, καθώς και του άρθρου 18, παράγραφοι 1 και 2, και του άρθρου 22, παράγραφος 1, του κανονισμού 1169/2011, δεν αποκλείει το ενδεχόμενο να υπάρχει αδικαιολόγητη χρήση της φήμης μιας ΠΟΠ.

44 Έπειτα, όπως επισήμανε το αιτούν δικαστήριο, δυνάμει του άρθρου 10, παράγραφος 1, του κανονισμού 110/2008 η χρήση καταχωρισμένης γεωγραφικής ενδείξεως σε σύνθετο όρο απαγορεύεται, εκτός εάν η αλκοόλη προέρχεται αποκλειστικά από το αναφερόμενο αλκοολούχο ποτό.

45 Τέλος, οι κατευθυντήριες γραμμές, οι οποίες πρέπει να λαμβάνονται υπόψη, κατά την αιτιολογική σκέψη 32 του κανονισμού 1151/2012, όταν προϊόντα που φέρουν ΠΟΠ ή ΠΓΕ χρησιμοποιούνται ως συστατικά, επισημαίνουν, στο σημείο 2.1.2, ότι μια καταχωρισμένη ως ΠΟΠ ονομασία επιτρέπεται να αναγράφεται εντός της ονομασίας πώλησης ενός τροφίμου το οποίο περιέχει προϊόντα με καταχωρισμένη ονομασία, εφόσον πληρούνται τρεις προϋποθέσεις που διατυπώνονται στις κατευθυντήριες γραμμές. Δεδομένου ότι ο κανονισμός αυτός σκοπεί, όπως επισημάνθηκε στη σκέψη 33 της παρούσας αποφάσεως, στο να εξασφαλισθεί υψηλό επίπεδο προστασίας και να ευθυγραμμισθεί η προστασία με αυτήν που ισχύει για τον αμπελοοινικό τομέα, οι ως άνω κατευθυντήριες γραμμές χρησιμεύουν και για την ερμηνεία του άρθρου 118ιγ, παράγραφος 2, στοιχείο α′, σημείο ii, του κανονισμού 1234/2007 και του άρθρου 103, παράγραφος 2, στοιχείο α′, σημείο ii, του κανονισμού 1308/2013.

46 Συνεπώς, η χρήση ΠΟΠ ως τμήματος της ονομασίας υπό την οποία πωλείται τρόφιμο το οποίο δεν πληροί την προδιαγραφή προϊόντος της ΠΟΠ αυτής αλλά περιέχει συστατικό το οποίο πληροί την εν λόγω προδιαγραφή προϊόντος δεν μπορεί να θεωρείται αυτή καθαυτήν ως αθέμιτη συμπεριφορά και επομένως ως συμπεριφορά έναντι της οποίας οι ΠΟΠ προστατεύονται σε κάθε περίπτωση δυνάμει του άρθρου 118ιγ, παράγραφος 2, στοιχείο α′, σημείο ii, του κανονισμού 1234/2007 και του άρθρου 103,

παράγραφος 2, στοιχείο α′, σημείο ii, του κανονισμού 1308/2013. Εναπόκειται επομένως στα εθνικά δικαστήρια να εκτιμήσουν, βάσει των περιστάσεων της κάθε περιπτώσεως, αν μια τέτοια χρήση σκοπεί στην άντληση αδικαιολόγητου οφέλους από τη φήμη μιας ΠΟΠ.

47 Προς τούτο, το γεγονός ότι η επίδικη στην κύρια δίκη ονομασία ανταποκρίνεται στον συνήθη τρόπο κατονομασίας του εν λόγω τροφίμου από το οικείο κοινό δεν συνιστά στοιχείο που λαμβάνεται υπόψη.

48 Ειδικότερα, εφόσον σκοπός της προστασίας των καταχωρισμένων ονομασιών και γεωγραφικών ενδείξεων είναι ιδίως, όπως υπενθυμίστηκε στη σκέψη 38 της παρούσας αποφάσεως, η παροχή στους καταναλωτές της εγγυήσεως ότι τα προϊόντα που καλύπτονται από μια τέτοια ένδειξη εμφανίζουν, λόγω της προελεύσεώς τους από συγκεκριμένη γεωγραφική ζώνη, ορισμένα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και παρέχουν εγγύηση ποιότητας που οφείλεται στη γεωγραφική προέλευσή τους, ο σκοπός αυτός δεν θα επιτυγχανόταν αν μια ΠΟΠ μπορούσε να είναι ή να καταστεί κοινή ονομασία. Ειδικότερα, δυνάμει του άρθρου 118ια, παράγραφος 1, του κανονισμού 1234/2007 και του άρθρου 101, παράγραφος 1, του κανονισμού 1308/2013, οι ονομασίες που έχουν καταστεί κοινές δεν προστατεύονται ως ΠΟΠ. Εξάλλου, το άρθρο 118ιγ, παράγραφος 3, του κανονισμού 1234/2007, όπως και το άρθρο 103, παράγραφος 3, του κανονισμού 1308/2013, ορίζει ότι οι ΠΟΠ δεν καθίστανται κοινές στην Ένωση. Το να θεωρηθεί ότι το γεγονός ότι η ονομασία ενός τροφίμου όπως το «Champagner Sorbet» είναι η κοινώς χρησιμοποιούμενη από το οικείο κοινό για το τρόφιμο αυτό μπορεί να ασκήσει επιρροή στην εκτίμηση του κατά πόσον είναι αδικαιολόγητη η χρήση ΠΟΠ ως τμήματος της ονομασίας αυτής θα ισοδυναμούσε με το να γίνει δεκτό ότι επιτρέπεται η κοινή χρήση της εν λόγω ΠΟΠ και συνεπώς θα αντέβαινε στην κατοχυρούμενη από τους ως άνω κανονισμούς προστασία.

49 Όσον αφορά το ζήτημα αν είναι λυσιτελές για τους σκοπούς της εκτιμήσεως αυτής το κριτήριο που συνίσταται στο ότι το συστατικό το οποίο φέρει την ΠΟΠ έχει προστεθεί σε ποσότητα επαρκή ώστε να προσδώσει στο αντίστοιχο τρόφιμο ένα ουσιώδες χαρακτηριστικό, διαπιστώνεται ότι το κριτήριο αυτό αντιστοιχεί σε μία εκ των τριών προϋποθέσεων που προβλέπονται στο σημείο 2.1.2 των κατευθυντηρίων γραμμών προκειμένου να επιτρέπεται η αναγραφή μιας καταχωρισμένης ως ΠΟΠ ονομασίας εντός της ονομασίας πώλησης ενός τροφίμου το οποίο περιέχει προϊόντα που φέρουν την ΠΟΠ αυτή. Η Επιτροπή διευκρινίζει πάντως ότι, λαμβανομένης υπόψη της ανομοιογένειας των πιθανών περιπτώσεων, δεν μπορεί να προτείνει ένα ελάχιστο ποσοστό το οποίο θα έχει ενιαία εφαρμογή.

50 Συναφώς, πρέπει να κριθεί ότι η χρήση ΠΟΠ ως τμήματος της ονομασίας υπό την οποία πωλείται τρόφιμο το οποίο δεν πληροί την προδιαγραφή προϊόντος της ΠΟΠ αλλά περιέχει συστατικό το οποίο πληροί την εν λόγω προδιαγραφή προϊόντος σκοπεί στην άντληση αδικαιολόγητου οφέλους από τη φήμη της ΠΟΠ αν το συστατικό δεν προσδίδει ουσιώδες χαρακτηριστικό στο τρόφιμο αυτό.

51 Στο πλαίσιο της κρίσεως περί του κατά πόσον το επίμαχο συστατικό προσδίδει στο αντίστοιχο τρόφιμο ένα ουσιώδες χαρακτηριστικό, η ποσότητα του συστατικού στη σύνθεση του τροφίμου αποτελεί σημαντικό αλλά όχι επαρκές κριτήριο. Η εκτίμησή του εξαρτάται από τα αντίστοιχα προϊόντα και πρέπει να συνοδεύεται από ποιοτική εκτίμηση. Συναφώς, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στα σημεία 76 και 77 των προτάσεών του, σημασία δεν έχει το να ανευρίσκονται στο τρόφιμο τα ουσιώδη χαρακτηριστικά του συστατικού το οποίο φέρει την ΠΟΠ, αλλά το να διαπιστώνεται ότι το τρόφιμο αυτό διαθέτει ένα ουσιώδες χαρακτηριστικό συνδεόμενο με το συστατικό αυτό. Το χαρακτηριστικό αυτό είναι συχνά το άρωμα και η γεύση που προσδίδει το συστατικό.

52 Όταν από την ονομασία του τροφίμου προκύπτει, όπως στην υπόθεση της κύριας δίκης, ότι το τρόφιμο περιέχει συστατικό με ΠΟΠ η οποία υποτίθεται ότι δηλώνει τη γεύση του τροφίμου, η γεύση την οποία δημιουργεί το συστατικό αυτό πρέπει να αποτελεί το ουσιώδες χαρακτηριστικό του εν λόγω τροφίμου. Ειδικότερα, αν άλλα συστατικά τα οποία περιέχει το εν λόγω τρόφιμο καθορίζουν σε μεγαλύτερο βαθμό τη γεύση του, η χρήση μιας τέτοιας ονομασίας αντλεί αδικαιολόγητο όφελος από

τη φήμη της εν λόγω ΠΟΠ. Επομένως, προκειμένου να κρίνει αν η σαμπάνια την οποία περιέχει το επίμαχο στην κύρια δίκη προϊόν προσδίδει σε αυτό ένα ουσιώδες χαρακτηριστικό, το εθνικό δικαστήριο οφείλει να εκτιμήσει, βάσει των αποδεικτικών στοιχείων που προσκομίζονται ενώπιόν του, αν το προϊόν αυτό έχει γεύση η οποία δημιουργείται κυρίως από την ύπαρξη σαμπάνιας στη σύνθεσή του.

53 Βάσει των ανωτέρω, στο δεύτερο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 118ιγ, παράγραφος 2, στοιχείο α′, σημείο ii, του κανονισμού 1234/2007 και το άρθρο 103, παράγραφος 2, στοιχείο α′, σημείο ii, του κανονισμού 1308/2013 πρέπει να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι η χρήση ΠΟΠ ως τμήματος της ονομασίας υπό την οποία πωλείται τρόφιμο το οποίο δεν πληροί την προδιαγραφή προϊόντος της ΠΟΠ αυτής αλλά περιέχει συστατικό το οποίο πληροί την εν λόγω προδιαγραφή προϊόντος, όπως το «Champagner Sorbet», συνιστά εκμετάλλευση της φήμης μιας ΠΟΠ, κατά την έννοια των ως άνω διατάξεων, αν το τρόφιμο δεν έχει, ως ουσιώδες χαρακτηριστικό, γεύση η οποία δημιουργείται κυρίως από την ύπαρξη του συστατικού αυτού στη σύνθεσή του.

Επί του τρίτου ερωτήματος

54 Με το τρίτο ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 118ιγ, παράγραφος 2, στοιχείο β′, του κανονισμού 1234/2007 και το άρθρο 103, παράγραφος 2, στοιχείο β′, του κανονισμού 1308/2013 πρέπει να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι η χρήση ΠΟΠ ως τμήματος της ονομασίας υπό την οποία πωλείται τρόφιμο το οποίο δεν πληροί την προδιαγραφή προϊόντος της ΠΟΠ αυτής αλλά περιέχει συστατικό το οποίο πληροί την εν λόγω προδιαγραφή προϊόντος, όπως το «Champagner Sorbet», συνιστά κατάχρηση, απομίμηση ή επίκληση, κατά την έννοια των διατάξεων αυτών.

55 Συναφώς, διαπιστώνεται ότι το άρθρο 118ιγ, παράγραφος 2, στοιχεία α′ έως δ′, του κανονισμού 1234/2007 και το άρθρο 103, παράγραφος 2, στοιχεία α′ έως δ′, του κανονισμού 1308/2013 αναφέρονται σε διάφορες προσβολές τις οποίες μπορούν να υποστούν οι ΠΟΠ, οι ΠΓΕ και οι οίνοι για τους οποίους χρησιμοποιούνται οι ονομασίες αυτές και από τις οποίες τους προστατεύουν οι ως άνω διατάξεις.

56 Εν προκειμένω, από τις απαντήσεις που δόθηκαν στο πρώτο και στο δεύτερο ερώτημα προκύπτει ότι η χρήση μιας ΠΟΠ όπως η «Champagne» ως τμήματος της ονομασίας υπό την οποία πωλείται τρόφιμο το οποίο δεν πληροί την προδιαγραφή προϊόντος της ΠΟΠ αυτής αλλά περιέχει συστατικό το οποίο πληροί την εν λόγω προδιαγραφή προϊόντος, όπως το «Champagner Sorbet», συνιστά εμπορική χρήση της εν λόγω ΠΟΠ, κατά την έννοια του άρθρου 118ιγ, παράγραφος 2, στοιχείο α′, σημείο ii, του κανονισμού 1234/2007 και του άρθρου 103, παράγραφος 2, στοιχείο α′, σημείο ii, του κανονισμού 1308/2013, έναντι της οποίας η ΠΟΠ προστατεύεται δυνάμει των διατάξεων αυτών αν η ως άνω χρήση σκοπεί στην άντληση αδικαιολόγητου οφέλους από τη φήμη της ΠΟΠ και ότι τούτο συμβαίνει ιδίως στην περίπτωση που το συστατικό αυτό δεν προσδίδει ουσιώδες χαρακτηριστικό στο τρόφιμο.

57 Αντιστρόφως, χρήση ΠΟΠ στην ονομασία τροφίμου, όπως το επίδικο στην κύρια δίκη, δεν φαίνεται ικανή να αποτελέσει κατάχρηση, απομίμηση ή επίκληση κατά την έννοια του άρθρου 118ιγ, παράγραφος 2, στοιχείο β′, του κανονισμού 1234/2007 και του άρθρου 103, παράγραφος 2, στοιχείο β′, του κανονισμού 1308/2013. Ειδικότερα, με την ενσωμάτωση, στην ονομασία του επίμαχου τροφίμου, της ονομασίας του συστατικού με την ΠΟΠ, γίνεται άμεση χρήση της ΠΟΠ προκειμένου να διεκδικηθεί ανοιχτά μια συνδεόμενη με αυτήν γευστική ιδιότητα, πράγμα που δεν συνιστά ούτε κατάχρηση ούτε απομίμηση ούτε επίκληση.

58 Σχετικά με την έννοια της «επικλήσεως», υπενθυμίζεται ακόμη ότι η έννοια αυτή, κατά πάγια νομολογία, καλύπτει ιδίως την περίπτωση στην οποία ο όρος που χρησιμοποιείται για να δηλώσει ένα προϊόν περιλαμβάνει τμήμα μιας προστατευόμενης ονομασίας, κατά τρόπον ώστε ο καταναλωτής,

όταν απαντά την ονομασία του εν λόγω προϊόντος, να ανακαλεί στη μνήμη του, ως εικόνα αναφοράς, το εμπόρευμα το οποίο φέρει την προστατευόμενη ονομασία (βλ., υπ' αυτήν την έννοια, απόφαση της 21ης Ιανουαρίου 2016, Viiniverla, C-75/15, EU:C:2016:35, σκέψη 21 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Η ενσωμάτωση ολόκληρης της ονομασίας της ΠΟΠ στην ονομασία του τροφίμου για να δηλωθεί η γεύση του δεν συνιστά επομένως τέτοια περίπτωση.

59 Κατά συνέπεια, στο τρίτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 118ιγ, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού 1234/2007 και το άρθρο 103, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού 1308/2013 πρέπει να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι η χρήση ΠΟΠ ως τμήματος της ονομασίας υπό την οποία πωλείται τρόφιμο το οποίο δεν πληροί την προδιαγραφή προϊόντος της ΠΟΠ αυτής αλλά περιέχει συστατικό το οποίο πληροί την εν λόγω προδιαγραφή προϊόντος, όπως το «Champagner Sorbet», δεν συνιστά κατάχρηση, απομίμηση ή επίκληση, κατά την έννοια των διατάξεων αυτών.

Επί του τετάρτου ερωτήματος

60 Με το τέταρτο ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 118ιγ, παράγραφος 2, στοιχείο γ', του κανονισμού 1234/2007 και το άρθρο 103, παράγραφος 2, στοιχείο γ', του κανονισμού 1308/2013 πρέπει να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι έχουν εφαρμογή μόνο στην περίπτωση των ψευδών ή παραπλανητικών ενδείξεων που ενδέχεται να δημιουργήσουν εσφαλμένες εντυπώσεις όσον αφορά τη γεωγραφική προέλευση του οικείου προϊόντος ή αν έχουν εφαρμογή επίσης στην περίπτωση των ψευδών και παραπλανητικών ενδείξεων σχετικά με τον χαρακτήρα ή τις βασικές ιδιότητες του προϊόντος αυτού.

61 Συναφώς, επισημαίνεται ότι, μολονότι το άρθρο 118ιγ, παράγραφος 2, στοιχείο γ', του κανονισμού 1234/2007 και το άρθρο 103, παράγραφος 2, στοιχείο γ', του κανονισμού 1308/2013 αναφέρονται στις ψευδείς ή παραπλανητικές ενδείξεις που απαντούν στην εσωτερική ή στην εξωτερική συσκευασία, στο διαφημιστικό υλικό ή στα έγγραφα που αφορούν το σχετικό αμπελοοινικό προϊόν, οι διατάξεις αυτές μπορούν να έχουν πρακτική αποτελεσματικότητα, στην περίπτωση περί της οποίας πρόκειται στην κύρια δίκη, στην οποία το οικείο αμπελοοινικό προϊόν αποτελεί συστατικό ενός τροφίμου, μόνον εφόσον αφορούν την εσωτερική και την εξωτερική συσκευασία, το διαφημιστικό υλικό και τα έγγραφα που αφορούν το τρόφιμο αυτό.

62 Όσον αφορά την έκταση εφαρμογής των διατάξεων αυτών, από το γράμμα τους προκύπτει ότι οι ΠΟΠ, οι ΠΓΕ και οι οίνοι για τους οποίους χρησιμοποιούνται οι ως άνω προστατευόμενες ονομασίες σύμφωνα με την προδιαγραφή του προϊόντος προστατεύονται, αφενός, από τις ψευδείς ή παραπλανητικές ενδείξεις σχετικά με την προέλευση, την καταγωγή, τον χαρακτήρα ή τις βασικές ιδιότητες του προϊόντος στην εξωτερική ή εσωτερική συσκευασία, το διαφημιστικό υλικό ή τα έγγραφα που αφορούν το προϊόν αυτό και, αφετέρου, από τη συσκευασία του προϊόντος στα εμπορευματοκιβώτια που ενδέχεται να δημιουργήσει εσφαλμένες εντυπώσεις όσον αφορά την καταγωγή του. Επομένως, οι διατάξεις αυτές παρέχουν τη δυνατότητα να απαγορευθούν τόσο οι ψευδείς ή παραπλανητικές ενδείξεις σχετικά με τη γεωγραφική προέλευση του οικείου προϊόντος όσο και οι ψευδείς και παραπλανητικές ενδείξεις που αφορούν τον χαρακτήρα ή τις βασικές ιδιότητες του προϊόντος, όπως είναι, για παράδειγμα, η γεύση του.

63 Συνεπώς, σε περίπτωση που το επίδικο στην κύρια δίκη τρόφιμο δεν θα έχει, ως ουσιώδες χαρακτηριστικό, γεύση η οποία δημιουργείται κυρίως από την ύπαρξη σαμπάνιας στη σύνθεσή του, είναι δυνατόν να θεωρηθεί ότι η ονομασία «Champagner Sorbet» στην εσωτερική ή στην εξωτερική συσκευασία του τροφίμου αυτού συνιστά ψευδή και παραπλανητική ένδειξη κατά την έννοια του άρθρου 118ιγ, παράγραφος 2, στοιχείο γ', του κανονισμού 1234/2007 ή του άρθρου 103, παράγραφος 2, στοιχείο γ', του κανονισμού 1308/2013.

64 Βάσει των ανωτέρω, στο τέταρτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 118ιγ, παράγραφος 2, στοιχείο γ′, του κανονισμού 1234/2007 και το άρθρο 103, παράγραφος 2, στοιχείο γ′, του κανονισμού 1308/2013 πρέπει να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι έχουν εφαρμογή τόσο στην περίπτωση των ψευδών ή παραπλανητικών ενδείξεων που ενδέχεται να δημιουργήσουν εσφαλμένες εντυπώσεις όσον αφορά την καταγωγή του οικείου προϊόντος όσο και στην περίπτωση των ψευδών και παραπλανητικών ενδείξεων σχετικά με τον χαρακτήρα ή τις βασικές ιδιότητες του προϊόντος αυτού.

Επί των δικαστικών εξόδων

65 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (δεύτερο τμήμα) αποφαίνεται:

1) **Το άρθρο 118ιγ, παράγραφος 2, στοιχείο α′, σημείο ii, του κανονισμού (ΕΚ) 1234/2007 του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 2007, για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των γεωργικών αγορών και ειδικών διατάξεων για ορισμένα γεωργικά προϊόντα («Ενιαίος κανονισμός ΚΟΑ»), όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΚ) 491/2009 του Συμβουλίου, της 25ης Μαΐου 2009, και το άρθρο 103, παράγραφος 2, στοιχείο α′, σημείο ii, του κανονισμού (ΕΕ) 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των αγορών γεωργικών προϊόντων και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) 922/72, (ΕΟΚ) 234/79, (ΕΚ) 1037/2001 και (ΕΚ) 1234/2007 του Συμβουλίου, πρέπει να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι το πεδίο εφαρμογής τους καλύπτει την περίπτωση στην οποία μια προστατευόμενη ονομασία προέλευσης όπως η «Champagne» χρησιμοποιείται ως τμήμα της ονομασίας υπό την οποία πωλείται τρόφιμο, όπως το «Champagner Sorbet», το οποίο δεν πληροί την προδιαγραφή προϊόντος της ως άνω προστατευόμενης ονομασίας προέλευσης αλλά περιέχει συστατικό το οποίο πληροί την εν λόγω προδιαγραφή προϊόντος.**

2) **Το άρθρο 118ιγ, παράγραφος 2, στοιχείο α′, σημείο ii, του κανονισμού 1234/2007, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό 491/2009, και το άρθρο 103, παράγραφος 2, στοιχείο α′, σημείο ii, του κανονισμού 1308/2013 πρέπει να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι η χρήση προστατευόμενης ονομασίας προέλευσης ως τμήματος της ονομασίας υπό την οποία πωλείται τρόφιμο το οποίο δεν πληροί την προδιαγραφή προϊόντος της ως άνω προστατευόμενης ονομασίας προέλευσης αλλά περιέχει συστατικό το οποίο πληροί την εν λόγω προδιαγραφή προϊόντος, όπως το «Champagner Sorbet», συνιστά εκμετάλλευση της φήμης μιας προστατευόμενης ονομασίας προέλευσης, κατά την έννοια των ως άνω διατάξεων, αν το τρόφιμο δεν έχει, ως ουσιώδες χαρακτηριστικό, γεύση η οποία δημιουργείται κυρίως από την ύπαρξη του συστατικού αυτού στη σύνθεσή του.**

3) **Το άρθρο 118ιγ, παράγραφος 2, στοιχείο β′, του κανονισμού 1234/2007, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό 491/2009, και το άρθρο 103, παράγραφος 2, στοιχείο β′, του κανονισμού 1308/2013 πρέπει να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι η χρήση προστατευόμενης ονομασίας προέλευσης ως τμήματος της ονομασίας υπό την οποία πωλείται τρόφιμο το οποίο δεν πληροί την προδιαγραφή προϊόντος της ως άνω προστατευόμενης ονομασίας προέλευσης αλλά περιέχει συστατικό το οποίο πληροί την εν λόγω προδιαγραφή προϊόντος, όπως το «Champagner Sorbet», δεν συνιστά κατάχρηση, απομίμηση ή επίκληση, κατά την έννοια των διατάξεων αυτών.**

4) Το άρθρο 118ιγ, παράγραφος 2, στοιχείο γ′, του κανονισμού 1234/2007, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό 491/2009, και το άρθρο 103, παράγραφος 2, στοιχείο γ′, του κανονισμού 1308/2013 πρέπει να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι έχουν εφαρμογή τόσο στην περίπτωση των ψευδών ή παραπλανητικών ενδείξεων που ενδέχεται να δημιουργήσουν εσφαλμένες εντυπώσεις όσον αφορά την καταγωγή του οικείου προϊόντος όσο και στην περίπτωση των ψευδών και παραπλανητικών ενδείξεων σχετικά με τον χαρακτήρα ή τις βασικές ιδιότητες του προϊόντος αυτού.

(υπογραφές)